

ישראל ביקשה מידע על מניות נתניהו, הרשויות בארה"ב גוררות רגליים

המידע שביקשו רשויות האכיפה אמור לסייע למנדלבליט להחליט אם לפתוח בחקירה פלילית נגד רה"מ בפרשה. מבקר המדינה לשעבר שפירא: נתניהו נדרש להעביר את המניות לנאמנות, אך לא עשה זאת

בידיניץ 11.06.2020 05:58 עודכן ב: 06:00

רשויות אכיפת החוק בישראל פנו למקבילותיהן בארה"ב בבקשה לקבל מידע הקשור לפרשת המניות שבהן החזיק ראש הממשלה, בנימין נתניהו - כך נודע ל"הארץ". הפנייה נעשתה כבר לפני כמה חודשים, ומאז גוררות הרשויות האמריקאיות רגליים ומעכבות את העברת המידע, שאמור לסייע ליועץ המשפטי לממשלה אביחי מנדלבליט להחליט אם לפתוח בחקירה פלילית נגד נתניהו בפרשה. אדם המצוי בפרטי הפנייה אמר ל"הארץ" כי "אין ראיות שעוכבו התשובות הוא ממניעים פוליטיים, אך הוא בהחלט מעורר תהיות וחריג".

לדברי מקור המתמצא בפרשה, "התשובות מארה"ב אמורות לסייע למנדלבליט להבין אם בסיפור הזה של רכישת ומכירת המניות קיים חשד לביצוע עבירות פליליות מצד נתניהו, או שהעניין אינו מצדיק חקירה". בשלב זה לא ברור אם אכן תיפתח חקירה פלילית נוספת נגד ראש הממשלה, העומד בימים אלה לדין על עבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים. בעבר דיווח "הארץ" כי ממשל טראמפ מנע מהרשויות בישראל לגבות עדויות משר החוץ האמריקאי לשעבר ג'ון קרי ושגריר ארה"ב בישראל לשעבר דן שפירא. לפי החשד, נתניהו פנה לשניים בניסיון לקדם את הארכת תוקף הוויזה של איל ההון ארנון מילצ'ן, שהעניק לו טובות הנאה בשווי מאות אלפי שקלים.

פרשת המניות נחשפה בעקבות בקשתו של נתניהו לגייס מיליוני שקלים למימון הגנתו בתיקי האלפים משני בעלי הון אמריקאים המקורבים אליו, בן דודו נתן מיליקובסקי וספנסר פרטרידג'. חברי ועדת ההיתרים במשרד מבקר המדינה ביקשו מנתניהו למסור להם הצהרת הון, כדי להבין מהו מצבו הכלכלי ואם אינו יכול לממן את הגנתו בעצמו. ראש הממשלה סירב למסור את ההצהרה, וגם מבקר המדינה לשעבר יוסף שפירא נמנע מלהעביר לוועדה נתונים מדויקים, ומסר רק כי "על פי הצהרות ההון שהגיש נתניהו למשרד המבקר בעבר, ניכר כי הוא איש אמיד". בניסיון לברר מה היקף הונו של נתניהו עיינו חברי הוועדה בהחלטות הנוגעות לבקשות קודמות שהגיש לה, מהן עלה כי בשלהי 2010 היתה לו הכנסה של 16 מיליון שקלים ממכירת מניות בחברה בבעלות בן הדוד מיליקובסקי. את המניות בחברת הפלדה SeaDrift, בשווי 600 אלף דולר, העביר לו מיליקובסקי ב-2007, כאשר היה יו"ר האופוזיציה.

כעבור שלוש שנים נמכרו המניות לחברת "גרפטק אינטרנשיונל" ברווח עצום, כפי שמעידים מסמכים שראש הממשלה עצמו העביר בעבר למבקר המדינה באמצעות עורך דינו דוד שמרון. במסמך שהעביר בעבר שמרון לוועדת ההיתרים ושתוכנו נודע ל"הארץ" נכתב: "מר נתניהו השקיע בחודש אוגוסט 2007 סך של 600 אלף דולרים בשותפות מוגבלת בשם NMSD והוא מחזיק בגוף זה 1.7 אחוז... אין לו בגוף הזה זכויות הצבעה או ניהול כלשהן. יתר המחזיקים הינו בן דודו מיליקובסקי ובני

משפחתו המיידיים... NMSD מחזיקה מצידה ב-61 אחוזים מהבעלות בתאגיד התעשייתי ושמו SeaDrift Coke LLP העוסק בתוספי פלדה... SeaDrift הנה חברה רווחית ביותר".

בדיווח מאוחר יותר מסר שמרון: "ב-29.11.10 מכר נתניהו את חלקו בחברת NMSD LLC לחברת NDNM Investment LLC בסכום של 4.47 מיליון דולר. המכר היה חלק מעסקה בה נמכרו כל הזכויות ב-NMSD לחברת גרפטק. המחיר זהה למחיר בו מכרו שאר השותפים".

חקירת תיק 1000 העלתה כי בין נתניהו לבין מיליקובסקי מתקיימת מערכת יחסים כלכלית ממושכת. ראש הממשלה טען להגנתו כי רכש בעצמו חלק מהסיגרים שקיבל לכאורה ממילצ'ן בכסף שקיבל מבן דודו. "הוא נתן לי כמה אלפי דולרים במזומן כל שנה", סיפר. מיליקובסקי, שנקרא למסור עדות בפרשה, אישר כי העביר לראש הממשלה כספים, בין היתר דרך רעייתו שרה ובנו יאיר, ופירט: "אני שואל אותו אם הוא צריך עזרה כלשהי, והוא אומר 'אני צריך משהו קטן'... הוא אומר שהוא צריך מזומן, ואני אומר 'בסדר'... '3,000 דולר יספיקו?' הוא אומר 'כן, תודה רבה'". בן הדוד, שרכש עבור נתניהו חליפות ואף סייע לבתו נעה לממן רכישת דירה, הסביר את מניעיו: "הוא עוסק בעניינים רציניים מאוד... זו הסיבה שלי לתמוך בו. אם תשאל את אשתי היא בטח תגיד לך שאני אידיוט".

פרסומים של עיתונאי TheMarker גור מגידו העלו שורה של סימני שאלה בנוגע לקשרים בין נתניהו ומיליקובסקי. הפער בין עלות המניות שבהן החזיק נתניהו לבין המחיר שבו נמכרו הצביע על כך שנתניהו רכש אותן בהנחה של כ-90%. ראש הממשלה אף סיפק גרסאות סותרות בנוגע למעמדו בשעה שהחזיק במניות: תחילה טען שרכש אותן בהיותו אזרח פרטי, ובהמשך, כש-TheMarker גילה כי החברה שבאמצעותה החזיק בהן הוקמה רק ב-2007, הסביר: "התכוונתי לתקופה שבה לא הייתי שר". עוד קודם לכן טען נתניהו כי אין לו נגיעה לעסקיו של מיליקובסקי.

בעקבות הפנייה לוועדת ההיתרים התגלגלה פרשת המניות לפתחו של מנדלבליט, ומשרד המשפטים החל לבחון אותה. אנשי המשרד ביקשו לברר אם מדובר בעסקה אמיתית או בדרך מתוחכמת להעביר כספים לראש הממשלה. אחד ממקורביו של ראש הממשלה אמר ל"הארץ" בהקשר זה כי מכירת המניות "הייתה מהלך עסקי אמיתי ולגיטימי שדווח במלואו לרשויות".

בנוסף, נבדקת אמיתות ההצהרות שהגיש נתניהו למבקר המדינה בעניין קשריו הכלכליים עם מיליקובסקי. בשנה החולפת, במקביל לעיסוק של ועדת ההיתרים ביחסי ראש הממשלה עם בן דודו, פנה למנדלבליט בשם שפירא היועץ המשפטי לשעבר למשרד המבקר, פרופ' יורם רבין. במכתב, שתוכנו מתפרסם כאן לראשונה, מצביע המבקר על בעייתיות ניכרת בדיווחים שמסר נתניהו למשרדו לגבי מכירת המניות, כמו גם לגבי הכסף שקיבל ממיליקובסקי ללא היתר לצורך מימון הגנתו בתיקי האלפים.

במכתב צוין כי כמה חודשים לאחר שנתניהו נבחר לראשות הממשלה ב-2009 נקבע כי יעביר את המניות לנאמנות עיוורת, כלומר לאדם שיפעל לגביהן כמיטב הבנתו, כשבינו לבין ראש הממשלה חוצצת חומה סינית. לפי המכתב, הוא לא נהג כך. "יש לציין כי היה על ראש הממשלה להעביר את ניירות הערך לנאמנות עיוורת, אך הוא לא עשה כן", כתב רבין ליועץ. "חלף זאת, הוא מכר את ניירות הערך לאחר כשלוש שנים ברווח רב". הוא הוסיף כי "לכאורה, אי-ההעברה לנאמנות עיוורת כאמור לעיל נעשתה כדי להותיר את השליטה בעיתוי המכירה ובבחירת הגורם הרוכש בידי ראש הממשלה".

ב-2017 קיבל נתניהו ממיליקובסקי 300 אלף דולר למימון הגנתו, מבלי שקיבל היתר לכך. רוב הסכום הועבר ליעקב וינרוט המנוח, שייצג את ראש הממשלה ורעייתו. ממכתבו של רבין עולה כי נתניהו לא כלל את התרומה בהצהרת ההון שהגיש. כל שר חייב למסור למבקר אחת לשנה הצהרת הון שנשמרת בכספת של משרדו, ובה פירוט כל "סכומי ההכנסה" שקיבל מכל מקור. אחד ממקורביו של ראש הממשלה אמר השבוע כי ראש הממשלה חשב שאין צורך לכלול את הכסף שקיבל מבן דודו בהצהרה, שכן לא מדובר בהכנסה, כי ההשמטה נעשתה בתום לב וכי ככלל, הצהרותיו בפני המבקר היו אמינות.